

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
19.04.2021. - 23.04.2021.

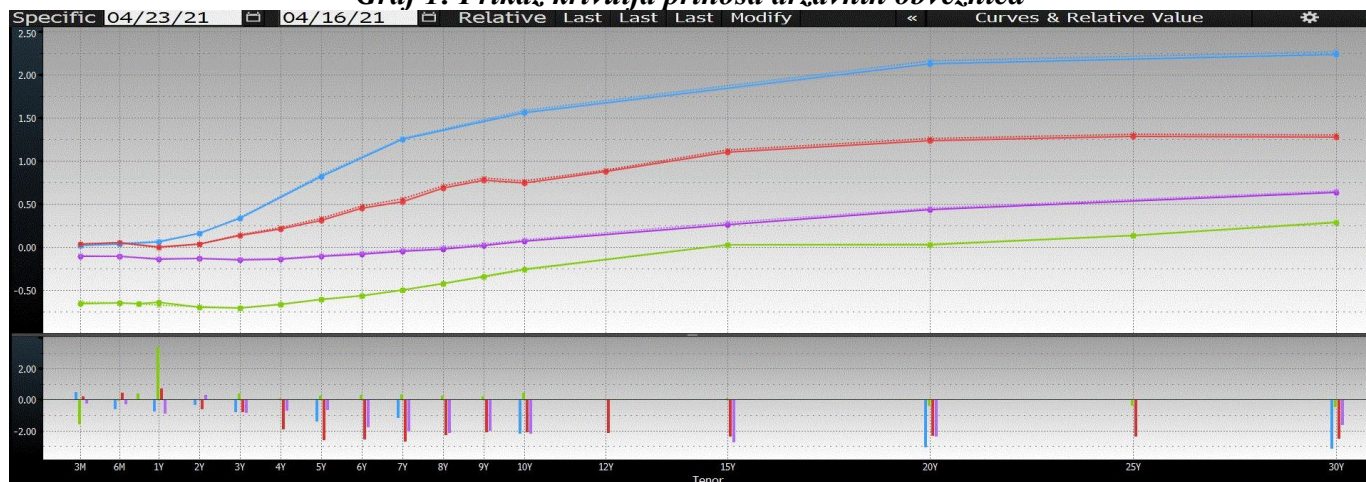
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	16.4.21	-	23.4.21	16.4.21	-	23.4.21	16.4.21	-	23.4.21	16.4.21	-	23.4.21				
2 godine	-0,69	-	-0,69	→	0,16	-	0,16	→	0,04	-	0,04	→	-0,12	-	-0,13	↘
5 godina	-0,61	-	-0,61	→	0,83	-	0,82	↘	0,33	-	0,31	↘	-0,09	-	-0,10	↘
10 godina	-0,26	-	-0,26	→	1,58	-	1,56	↘	0,76	-	0,74	↘	0,09	-	0,07	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	16.4.21	-	23.4.21	
3 mjeseca	-0,614	-	-0,623	↘
6 mjeseci	-0,652	-	-0,653	↘
1 godina	-0,641	-	-0,593	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 23.04.2021. godine (pune linije) i 16.04.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Pozitivne vijesti o ubrzanju programa vakcinacije u Evropi, a time i povećanim očekivanjima boljih ekonomskih izgleda, su uticale na rast prinosa obveznica eurozone početkom protekle sedmice. Ipak, već narednog dana rastući broj zaraženih ublažio je entuzijazam oko globalnog ekonomskog oporavka, što je uticalo na korekciju prinosa naniže. Do kraja sedmice nisu zabilježene veće promjene prinosa. Predsjednica Evropske komisije Von der Leyen je izjavila da se EU nalazi na putu da postigne cilj da nabavi dovoljno vakcina za 70% svih odraslih stanovnika do jula. U petak su objavljeni veoma pozitivni preliminarni podaci PMI indeksa za eurozonu.

Prošle sedmice održana je sjednica UV ECB na kojoj je ostavljena nepromijenjena **aktuelna monetarna politika**, što je u skladu s očekivanjima, kao i referentna kamatna stopa (0%), a potvrđeno je i da će kupovine u okviru PEPP programa u tekućem kvartalu biti nastavljene ubrzanim tempom. Predsjednica Lagarde je izjavila da nije raspravljano o postepenom ukidanju hitnog programa kupovina

obveznica (PEPP) čak i ako ECB vidi znakove da ekonomija počinje da se „rješava“ pandemije, kao i da će ovaj program trajati najmanje do marta 2022. godine. Iz ECB je saopšteno da velike banke u eurozoni nisu adekvatno izvještavale o svojoj rizičnoj imovini u vrijednosti 275 milijardi EUR, tako što su upotrebljavale vlastite modele za kvantifikaciju potencijalnih gubitaka. Regulatori širom svijeta su od finansijske krize iz 2008. godine počeli da kritikuju interne modele koje velike banke koriste za kalkulacije visine izloženosti bilansa prema riziku, odnosno koliko im je kapitala potrebno.

Ustavni sud Njemačke je otvorio put da Njemačka odobri zakonodavstvo ratifikacije EU fonda oporavka, čime bi Njemačka postala 18. članica koja je izvršila ratifikaciju i dozvolila EU da nastavi sa pripremama raspodjele sredstava u drugoj polovini tekuće godine. U Italiji premijer Draghi bi sljedeće sedmice trebalo da prezentuje paket oporavka u vrijednosti 221 milijardu EUR za radikalno restrukturiranje ekonomije koja nastoji da izađe iz najdublje recesije od II svjetskog rata. Ovaj paket će se oslanjati na EU fond oporavka, a očekuje se da će Italija i Španija biti najveći primaoci sredstava navedenog fonda.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Odnos duga i GDP-a – EZ 2020. godina	-	98,0%	83,9%
2.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR) FEB	-	25,9	34,7
3.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G) FEB	-	-5,8%	-2,6%
4.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.) APR	-11,0	-8,1	-10,8
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.) APR	52,9	53,7	53,2
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.) APR	62,0	63,3	62,5
7.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.) APR	49,1	50,3	49,6
8.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) FEB	-	1,9%	-3,8%
9.	Industrijske prodaje – Italija (G/G) FEB	-	0,9%	-1,6%
10.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G) FEB	-	-10,7%	-12,0%
11.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G) MAR	3,3%	3,7%	1,9%
12.	Stopa nezaposlenosti – Holandija MAR	-	3,5%	3,6%

SAD

Tokom protekle sedmice najviši zvaničnici Ministarstva finansija su se sastali sa 20 vodećih bankara kako bi razgovarali o infrastrukturnom planu predsjednika Bidena vrijednom 2,3 biliona USD i o načinima kako da iskoriste javno-privatna partnerstva za proširenje inkluzije u rješavanju ekonomskih problema. Predsjednik Federa Powell je izjavio da preniska inflacija šteti američkim porodicama i preduzećima, te da bi se inflacija mogla malo povećati, djelimično odražavajući privremene faktore kako ekonomija jača. Ekonomski paket podrške Bijele kuće vrijednosti preko 1 biliona dolara bi mogao biti prezentovan već u ovoj sedmici, gdje se očekuje da će Biden najaviti niz povećanja poreza za bogate građane SAD, uključujući skoro duplo veće namete na kapitalnu dobit osoba koje zarađuju više od 1 milion dolara, kako bi finansirao masivne troškove brige o djeci i obrazovanje. Republikanci u Senatu su u četvrtak predložili vlastiti plan vrijedan 568 milijardi dolara, što je ispod nivoa potrošnje kojeg zagovara Bijela kuća. Prijedlog republikanaca je uglavnom usmjeren na tradicionalne infrastrukturne projekte, uz 299 milijardi dolara usmjerenih na puteve i mostove, 65 milijardi ka širokopojasnim mrežama, 61 milijardu dolara ka tranzitnim sistemima, te 44 milijarde dolara za aerodrome. S druge strane, plan Bijele kuće traži šira ulaganja u istraživanje i razvoj, subvencije za obnovu zgrada, te više sredstava za klimatske promjene.

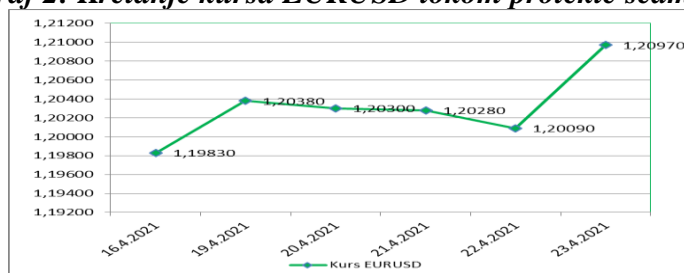
Uoči sastanka FOMC-a koji će se održati 27. i 28. aprila, tržišni analitičari ne očekuju promjenu monetarne politike, dok je predsjednik Federa Powell ponovio izjavu iz marta da će biti potrebno neko vrijeme da bi se postigao značajniji napredak. Republikanci bi mogli biti spremni da podrže program vrijedan čak 900 milijardi USD za potrošnju u infrastrukturi, što bi bilo manje i od polovine prijedloga finansiranja predsjednika Bidena.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	16. apr	-	8,6%	-3,7%
2.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih	17. apr	610.000	547.000	586.000
3.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	10. apr	3.650.000	3.674.000	3.708.000
4.	Vodeći indeks	MAR	1,0%	1,3%	-0,1%
5.	Indeks prodaje izgrađenih kuća (M/M)	MAR	-1,8%	-3,7%	-6,3%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	APR	61,0	60,6	59,1
7.	PMI indeks uslužnog sektora P	APR	61,5	63,1	60,4
8.	Kompozitni PMI indeks P	APR	-	62,2	59,7
9.	Prodaje novih kuća (M/M)	MAR	14,2%	20,7%	-16,2%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,1983 na nivo od 1,2097.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice objavljeni podaci o stanju inflacije u Velikoj Britaniji sugerišu da inflacija postaje brža, te je tokom marta zabilježen snažniji rast koji bi mogao značiti da bi se godišnja inflacija mogla uduplati pa bi mogla do kraja naredne godine biti iznad ciljanog nivoa BoE koji iznosi 2%.

Istraživački centar „The Resolution Foundation“ je objavio da je velika vjerovatnoća da su domaćinstva u Velikoj Britaniji doživjela mnogo veći udar prihoda u toku pandemije Covid19 od domaćinstava u Francuskoj i Njemačkoj. Prije početka krize je bila velika nejednakost, pa su najsiromašnija domaćinstva u Velikoj Britaniji imala prihode 20% niže od istih u Francuskoj. Mreže socijalne sigurnosti i privatne štednje su takođe bile niže nego u Francuskoj i Njemačkoj. U međuvremenu, Velika Britanija je pokrenula nezavisnu reviziju kapitala i pravila vlasničkog trgovanja koji su uvedeni nakog globalne finansijske krize, jer želi da ojača globalnu konkurentnost grada Londona nakon Brexita.

Ministar finansija Sunak je izjavio da pokreće novu radnu grupu Ministarstva finansija i BoE kako bi koordinirali istraživanje uvođenja potencijalne digitalne valute centralne banke (CBDC). Digitalna verzija GBP, iza koje bi stajala BoE, bi potencijalno omogućila preduzećima i potrošačima da direktno drže račune u BoE i da zaobilaze druge posrednike prilikom plaćanja, te da na taj način povećaju ulogu centralne banke u finansijskom sistemu. Iz Ministarstva finansija je saopšteno kako će poreski obveznici platiti oko 120 miliona GBP kako bi nadoknadili investitorima novac koji su izgubili nakon propadanja investicione kompanije London Capital & Finance u 2019. godini.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	APR	-	5,1%	2,7%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	MAR	-	10.100	67.300
3.	ILO stopa nezaposlenosti	FEB	5,0%	4,9%	5,0%
4.	Inflacija (G/G)	MAR	0,8%	0,7%	0,4%
5.	Temeljna inflacija (G/G)	MAR	1,1%	1,1%	0,9%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	MAR	1,7%	1,9%	0,9%
7.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	MAR	4,3%	5,9%	3,3%
8.	Maloprodaja (G/G)	MAR	3,5%	7,2%	-3,6%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR dok je aprecirala odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,86576 na nivo od 0,87148, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3832 na nivo od 1,3876.

JAPAN

Japan je proglasio vanredno stanje u Tokiju, Osaki i još dvije regije, od 25. aprila do 11. maja, komplikujući zadatak BoJ da u svom kvartalnom izvještaju procjeni pravac kretanja ekonomije. Očekuje se da će BoJ na sastanku koji se održava 27. aprila zadržati nepromijenjene novčane podsticaje u svojim ekonomskim prognozama, a koji će vjerovatno biti glavni fokus pažnje sastanka nakon uvedenog ponovnog vanrednog stanja. I dalje je neizvjesno da li će se Olimpijske igre u Tokiju održati, iako bi trebalo da počnu za manje od 100 dana, a bivši ministar finansija Azumi je izjavio da je sada momenat da se ozbiljno razmotri da li da se otkažu ili odgode. BoJ bi mogla smanjiti prognoze inflacije za ovu fiskalnu godinu, u kvartalnim projekcijama koje bi trebalo da budu objavljene ove nedjelje čije bi smanjenje moglo reflektovati uticaj na smanjenja naknada za mobilne telefone, za koje analitičari smatraju da bi moglo uticati na smanjenje temeljne potrošačke inflacije čak za 0,6%. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je potvrdila rejting Japana (A+), navodeći visok suficit tekućeg računa i da očekuje postepeni ekonomski oporavak od pandemije. Izgledi rejtinga su ostali „stabilni“, što reflektuje očekivanja ove agencije da će Japan ostvariti prosječan nominalni ekonomski rast od oko 1,8% tokom naredne 4 godine. Časopis MNI je objavio da zvaničnici BoJ vjeruju da bi očekivanja oko većih kamatnih stopa u SAD, zbog postpandemijskog brzog oporavka i manjak vakcina mogle da dovedu do rastućih negativnih efekata po krhke ekonomije koje se nalaze u razvoju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (milijard.JPY)	MAR	493,2	663,7	215,9
2.	Izvoz (G/G)	MAR	11,4%	16,1%	-4,5%
3.	Uvoz (G/G)	MAR	4,7%	5,7%	11,8%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	FEB	-	-2,0%	-2,6%
5.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	FEB	-	-2,8%	4,7%
6.	Indeks tercijarne industrije (M/M)	MAR	0,5%	0,3%	-1,0%
7.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	MAR	-	65,1%	36,7%
8.	Stopa inflacija (G/G)	MAR	-0,2%	-0,2%	0,4%
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	APR	-	53,3	52,7
10.	PMI indeks uslužnog sektora P	APR	-	48,3	48,3
11.	Kompozitni PMI indeks P	APR	-	50,2	49,9

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 130,36 na nivo od 130,49. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 108,80 na nivo od 107,88.

NAFTA I ZLATO

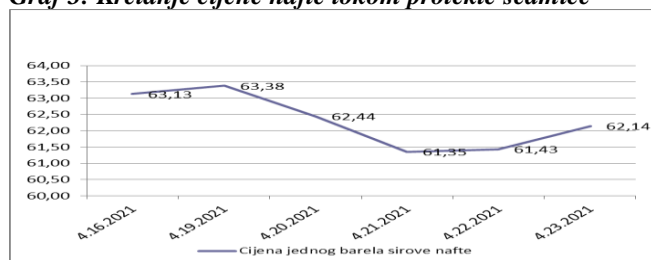
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,13 USD (52,68 EUR).

Cijena nafte je tokom protekle sedmice imala tendenciju smanjenja. Početkom sedmice cijena se održavala na nivou iznad 63 USD po barelu. Investitori su izražavali zabrinutost zbog uticaja koji bi na potražnju za ovim energentom mogao imati rast broja zaraženih u Indiji i drugim zemljama, što je ograničilo dalji rast cijene. U narednim danima cijena je imala tendenciju smanjenja pod uticajem opšteg pada raspoloženja na tržištu, nakon što je ponovni rast broja zaraženih u nekim od najvećih svjetskih uvoznika nafte ukazao na neravnomjeran put ka oporavku. Sredinom sedmice su objavljeni podaci o stanju zaliha nafte u SAD koji su pokazali da je došlo do rasta zaliha za dodatnih 600.000 barela, što je bilo neočekivano. Analitičari su očekivali da će ukupne zalihe nafte biti smanjene na 4,4 miliona barela. Nakon tih vijesti investitori su pokušali da pronađu bar male znakove oporavka tražnje za ovim energentom, posebno nakon signala da se pandemija širi u nekim zemljama, poput pojedinih azijskih država, što je uticalo na blagi rast cijene nafte. Takav trend se nastavio krajem sedmice, kada je cijena nafte povećana pod uticajem očekivanja da će ekonomski rast u Evropi jačati kako se ublažavaju restrikcije zbog Covid19.

Cijena nafte je u ovoj godini povećana za 25% pod uticajem napredovanja vakcinacije protiv Covid19, kao i zbog pažljivog upravljanja ponudom od strane OPEC+. Ipak, veći dio rasta cijene zabilježen je u prva dva mjeseca ove godine, a nakon toga se uglavnom održava na sadašnjem nivou.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 62,14 USD (51,37 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 1,57%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.766,88 USD (1.482,53 EUR).

Cijena zlata je početkom sedmice zabilježila pad, da bi do srijede imala tendenciju rasta pod uticajem smanjenja prinosa američkih obveznica i pada indeksa dionica izazvanih rastom broja zaraženih virusom Covid19 u nekim zemljama. Pored zabrinutosti zbog širenja pandemije, tržište je postalo opreznije i kada su u pitanju prinosi na desetogodišnje obveznice SAD koji su se zadržali na najnižem nivou u posljednjih pet sedmica, što je još jedna podrška cijeni zlata. U pojedinim dijelovima svijeta povećan je broj zaraženih virusom, što je pojačalo tražnju za sigurnim investicijama poput zlata. Takve okolnosti su uticale na to da se cijena zlata sredinom sedmice poveća na nivo od oko 1.790 USD po unci. Narednog dana cijena zlata je zabilježila pad, ali se i dalje nalazila na putu da zabilježi sedmični rast s obzirom na to da investitori procjenjuju signale ekonomskog oporavka, oporavka tražnje i optimizam na tržištu SAD. Tokom trgovanja u petak cijena zlata je blago smanjena, jer su se investitori fokusirali na rezultate sastanka FOMC-a koji se završava 28. aprila, ali i na ekonomske podatke koji treba da budu objavljeni, dok dolar postepeno slabi. Sastanak FOMC-a se završava u srijedu poslijepodne, kada će predsjednik Fed-a Powell ukazati na eventualne promjene u ekonomskim očekivanjima i prognozama. Tokom prošlog mjeseca izvoz zlata iz Švajcarske u Indiju i Kinu je povećan, ukazujući na obnovljenu tražnju za zlatom od strane krajnjih kupaca u ovim zemljama.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.777,20 USD (1.469,12 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila rast za 0,04%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

